

Архип БЕРЕНДЄЄВ

курсант ННППФПНП

Елеонора СКИБА

професор кафедри гуманітарних

дисциплін та психології

поліцейської діяльності, доктор

філософських наук, професор

Дніпровський державний

університет внутрішніх справ

ВПЛИВ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ ЮРИСТА НА ЗАГАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

Абстрактне мислення, використовуючи логічні форми, дозволяє більш широко охоплювати предмет розгляду. Логічні правила виступають як ефективні нормативи, що гарантують точність, відсутність суперечностей і обґрунтованість, в цьому і полягає актуальність даної теми. Для усвідомлення теоретичних концепцій та правових принципів необхідне використання специфічної форми мислення, яку можна визначити як теоретичну логіку.

Ситуації, коли теоретичні узагальнення втрачають сенс у практичних обставинах, вказують на обмежену ефективність теоретичної логіки. У практичних сферах вирішення конкретних завдань може бути ускладненим через надмірне застосування загальних теоретичних концепцій, що може відволікти від реальних проблем і перешкодити досягненню практичних результатів. Таким чином, теоретична логіка, хоч і важлива для розуміння та аналізу концепцій, може бути обмежено корисною у реальному вирішенні практичних завдань.

Для успішного виконання практичних завдань необхідно мати наукове підґрунтя для культурного логіко-мисленнєвого акту, що дозволить фахівцю не залишатися на рівні повсякденного мислення. Замість цього, він демонструватиме високу професійну культуру практичного мислення, опираючись на логічні правила та норми. Фахівці у сфері юриспруденції часто залишаються без належного наукового забезпечення для вирішення практичних завдань, використовуючи лише особистий та професійний досвід. Це може спричиняти хаотичність і недостатність у певних аспектах юридичної діяльності. Отже, виникає необхідність у вивченні логіки практичного мислення з урахуванням його застосування у сфері юридичної інтелектуальної діяльності [1, с. 149].

Слід додати, що у практичному мисленні важливо мати чітку конкретизацію та деталізацію, і ключовим аспектом є системність. «Системний розум» допомагає організувати інформацію відповідно до

певних правил і структурувати її для досягнення конкретних цілей.

Відповідно до когнітивної психологічної теорії, теоретичне та практичне мислення відрізняються в способі їх зв'язку з практикою. Практичне мислення спрямоване на вирішення конкретних завдань, тоді як теоретичне мислення ставить перед собою мету знаходження загальних закономірностей. В практичному мисленні зазвичай спочатку виходять з загального та переходять до конкретного, у той час як теоретичні знання формуються від конкретного до загального. У юридичній діяльності недбалість до деталей, як правило, негативно впливає на кінцевий результат практичного мислення. Практичний розум має прямий зв'язок з практикою, тоді як теоретичний розум опосередкований. Прямий зв'язок передбачає перевірку висновків практичного мислення на різних етапах інтелектуальної діяльності. Практичне мислення використовує теорію прийняття рішень, враховуючи, що не існує єдиного правильного рішення. Практичне рішення є дієвим механізмом для перетворення певного предмету чи ситуації. Умови роботи практичного та теоретичного мислення також відрізняються: практичне мислення обмежене часом та вимагає відповідальності щодо кінцевого результату та процесуальних етапів, а контекстуальні рамки створюються з урахуванням конкретної ситуації [2, с. 25].

В наукових дослідженнях з логіки практичного мислення, практичну логіку визнають як систему логічних конструкцій, що формалізують практичні міркування. Це завдання логічної науки, яке ставить за мету демонстрацію ступеня науковості досліджуваного предмету та встановлення рівня строгості. У вимоги юридичної професії входить необхідність строгого мислення як в теоретичній, так і в практичній сферах діяльності. Проте, практична логіка не має такого ж сталого наукового забезпечення та дисциплінарного втілення, як теоретична. Наприклад, відсутність особливої теорії визначення чи законів логіки, нормативів з отримання висновків тощо. Для покращення якості практичних висновків практичному мисленню необхідні не лише нормативи теоретичної логіки, а й додаткові підґрунтя. Отже, «юридична логіка», яка досить спірно іменується, повинна включати як мінімум два розділи – теоретичну (традиційну і класичну) логіку і практичну логіку юриста [3, с. 44].

Сучасна логічна наука включає деякі модальні логіки, які відносяться до практичної логіки, такі як логіка дії та герменевтична логіка. Однак у сучасних підручниках з логіки, окрім необхідного теоретичного матеріалу щодо логічної точності абстрактного мислення, можна знайти так звану «теоретичну суміш». У цій суміші, нарівні з характеристиками абстрактних понять, присутні й конкретні поняття. Поняття можуть бути класифіковані, але не завжди розрізняється їх теоретичне та практичне значення. У теорії визначення не всі види визначень є теоретично прийнятними. Така «теоретична суміш» відображає різноманітні аспекти логічного мислення, але іноді може створювати певні неоднозначності або невирішеність у розумінні теоретичних та практичних аспектів [3, с. 320].

Отже, можемо дійти висновку, що формат практичного мислення ґрунтується на відношенні частини і цілого, у відмінну від теоретичного мислення, яке базується на строгості відношень роду і виду. Ця ідея виражає теоретичне узагальнення про особливості практичного мислення.

Список використаних джерел

1. Сушко А. І. Психологічні характеристики мислення працівників міністерства внутрішніх справ у контексті їхньої професійної діяльності. *Науковий вісник львівського державного університету внутрішніх справ (серія психологічна)*, 2018, 1: 144-152.
2. Заболоцька С., Заболоцький Б. Професійне мислення майбутніх студентів-юристів у процесі навчальної діяльності. *Проблеми гуманітарних наук. Психологія*, 2023, 52: 22-28.
3. Івашкевич, І. В. Функції професійної компетентності юриста. *Міжнародні челпанівські психолого-педагогічні читання*, 2016, 18: 318-328.

Сергій БУЛАВКА

магістрант факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності

Наталія КОМИХ

доцент кафедри гуманітарних дисциплін та психології поліцейської діяльності
Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
кандидат соціологічних наук,
доцент

ОСОБИСТА БЕЗПЕКА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО В УМОВАХ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Питання забезпечення безпеки Національної поліції останнім часом стало одним із головних, що потребує постійного аналізу, вивчення та вдосконалення. Не завжди правильною є фізична, правова, психологічна, теоретична та практична підготовка працівників поліції. Усі вони не вміють поводитися в складних ситуаціях або вміють приймати правильні рішення в екстремальних ситуаціях і можуть протистояти правопорушникам у різних ситуаціях, що в кінцевому підсумку призводить до негативних наслідків. Поліцейський, який отримав поранення, травму чи загинув, у надзвичайних ситуаціях вже не може виконувати покладені на нього обов'язки, чим наражає громадян на підвищений ризик.

Особиста безпека – це система організаційно-правових, тактико-психологічних, фізичних заходів, що дозволяють забезпечити безпеку життя і